

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa,

13/05/2017

XI.543.19.2017.AM/MS

Pan
plk SG Marek Łapiński
Komendant Główny
Straży Granicznej
al. Niepodległości 100
02-514 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Komendancie Główny,

Nawiązując do poprzedniej korespondencji (pismo z dnia 26 kwietnia br., ozn.: KGCU-2812/IV/KF/17) w sprawie prześladowań, tortur i zatrzymań homoseksualnych mężczyzn, które trwają obecnie w Czechenii, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

W piśmie z dnia 13 kwietnia 2017 r. zwróciłem się do Pana Komendanta o uwrażliwienie funkcjonariuszy Straży Granicznej na wypowiedzi cudzoziemców składających wnioski o ochronę międzynarodową, które w sposób wyraźny lub dorozumiany świadczą o obawach przed prześladowaniami w kraju pochodzenia z powodu orientacji seksualnej. Rozmowa z mężczyznami będącymi ofiarami tego rodzaju prześladowań powinna przebiegać z poszanowaniem ich godności, w warunkach umożliwiających złożenie ewentualnego oświadczenia o orientacji homoseksualnej bez strachu, w poczuciu bezpieczeństwa i z zapewnieniem poufności.

W odpowiedzi z dnia 26 kwietnia br. Pan Komendant zwrócił uwagę, że prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej znajduje się w kompetencji Szefa Urzędu do spraw Cudzoziemców. Pragnę zapewnić, że zadania ciążące na tym Urzędzie, podobnie jak i obowiązki spoczywające na funkcjonariuszach Straży Granicznej, są mi doskonale znane. Jak Panu Komendantowi wiadomo, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836, z późn. zm.), wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zainteresowany taką ochroną cudzoziemiec składa **za pośrednictwem komendanta oddziału Straży Granicznej albo komendanta placówki Straży Granicznej**. To funkcjonariusze Straży Granicznej przeprowadzają z wnioskodawcami rozmowę w celu uzyskania danych i informacji w zakresie niezbędnym do wypełnienia formularza wniosku. **Zalecenia**

wskazane w piśmie z dnia 13 kwietnia 2017 r. dotyczące sposobu przeprowadzenia tej rozmowy powinny być zatem udostępnione funkcjonariuszom Straży Granicznej, nie zaś urzędnikom Urzędu do spraw Cudzoziemców.

Wskazał Pan Komendant również, że cudzoziemcy związani ze środowiskiem LGBT poszukujący ochrony międzynarodowej ze względu na prześladowanie w kraju pochodzenia mają możliwość ubiegania się o taką ochronę w innych krajach, jeszcze zanim znajdą się na terytorium RP. **Fakt ten w żaden sposób nie umniejsza jednak potrzeby uwrażliwienia funkcjonariuszy Straży Granicznej na szczególne potrzeby ofiar tortur motywowanych homofobią.** Raz jeszcze warto zatem podkreślić, że od lat najliczniejszą grupą cudzoziemców wnoszących o ochronę międzynarodową w Polsce pozostają obywatele Federacji Rosyjskiej deklarujący narodowość czeczeńską. To zaś oznacza, że niektóre z ofiar trwających obecnie prześladowań, o których szeroko donoszą media, mogą ubiegać się o nadanie statusu uchodźcy w Polsce.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648, z późn. zm.), ponownie zwracam się do Pana Komendanta z prośbą o powiadomienie o podjętych w niniejszej sprawie działaniach.

Z wyrazami szacunku,

Bodur